

Misteldrossel (*Turdus v. viscivorus* L.) ynglende i Skåne.

Ifølge EKMAN (Djurvärldens utbredningshistoria på skandinaviska halvön, 1922, p. 29) og ROSENIUS (Sveriges fåglar och fågelbon, 1926, p. 52) er de sydligste fund af ynglende Misteldrossel i Sverige gjort ved Vittsjö og nedenfor Hallandsåsen ved Rossjöholm. Ifølge HOLMSTBÖM, HENRICI, ROSENBERG og SÖDERBERG (Våra fåglar i norden, 1944, p. 460) yngler den fra Syd-Skåne til langt op i Lapland. Selv om der altså åbenbart i nyeste tid er gjort redefund i Syd-Skåne, er Misteldrosslen dog vist stadig en sjælden ynglefugl i Skåne, og det har formentlig derfor interesse, at vi endnu sydligere end de nævnte lokaliteter, nemlig nær gården Maglö pr. Sösdala (mellem Håslholm og Eslöv) den 8. maj 1938 så en Misteldrosselrede med æg. Efter at vi havde ventet ved reden i en times tid, så vi endelig de to Misteldrossler komme og hørte deres snærende kalden.

BERIT ASMUND. AXEL M. HEMMINGSEN.

ANMELDELSER

CH. E. HELLMAYR & BOARDMAN CONOVER: Catalogue of Birds of the Americas, part 1, no 2 (VIII + 434 pp.); part 1, no 3 (VI + 383 pp.).—Field Museum of Natural History, Zool. Series, 13, part 1, nos 1—2. Chicago 1948.

I en lang række år har dette monumentalværk været under udgivelse, i sin tid påbegyndt af dr. C. CORY. De fleste bind er skrevet af østrigeren CH. E. HELLMAYR, der bosatte sig i Chicago og ansås for at være den bedste kender af sydamerikanske fugle. Efter hans død under krigen er de sidste bind fuldført af CONOVER, lederen af fugleafdelingen ved Chicago museet. Der mangler nu blot part 1, no 4 (rovfuglene), der er under udarbejdelse. De to nu udsendte bind omhandler de fleste lavere grupper (samtlige "svømmefugle" og "vadfugle"). På grund af de mange arter indenfor disse ordener som kendes fra Grønland, har de pågældende bind særlig interesse for danske læsere, på samme måde som RIDGWAYS store værk om amerikanske fugle (se D. O. F. T. 41, 1947, p. 303). Selvom værket med sin uhyre detaljerighed og sine komplette literaturlister er overordentlig nyttigt som opslagsværk, så er dog de grønlandske angivelser langt fra fejlfri. Som eksempler kan nævnes: *Diomedea melanophrys* mangler fra Grønland, *Oceanodroma leucorhoa* angives som ynglende i Sydgrønland, hvilket aldrig er bevist, *Phalacrocorax c. carbo* skal kun tidligere have ynglet i Grønland, men er der dog gudskelov endnu, *Cygnus*

cygnus angives som tidligere ynglende i Grønland, hvilket den aldrig har gjort; *Bartramia longicauda* mangler fra Grønland; forekomsten af *Bo-
taurus lentiginosus* på Island og Færøerne mangler, de pacifiske alke-
fugles forekomst i Atlanten mangler, *Larus glaucoides* opgives at yngle
i Canada, men findes kun i Grønland, o. s. v. Rigtigt er det, at SCHIØLERS
race af den grønlandske Toppet Skallesluger (*Mergus serrator major*) op-
retholdes, hvilket sker efter undersøgelse af nyt materiale¹). Trods de
nævnte småfejl må værket dog betegnes som en fremragende faunistisk
og systematisk oversigt over Amerikas fugle. F. S.

Förteckning över Sveriges fåglar, utgiven av Sveriges Ornitolo-
giska Förening. (100 pp., 1 kort). — SVENSK NATUR, Stockholm 1949.
Pris: 5.50 sv. kr.

Den nye fortegnelse over Sveriges fugle svarer i sit anlæg til den
af B. LØPPENTHIN udarbejdede og af D. O. F. udgivne liste over de danske
fugle, men giver på mange punkter betydelig mere, mens til gengæld
andre sider af den er mindre tilfredsstillende. Listen er udarbejdet med
overordentlig omhu af en række af Sveriges bedste ornithologer, der har
dannet en komite, nedsat af Sveriges Ornitologiska Förening. Oplysnin-
gerne om udbredelsen er kortfattede men indholdsrige, idet der gives
meddelelse om forekomsten i alle de svenske landskaber, fra Skåne til
Lappland, og desuden en kort notits om artens trækforhold, vinterkvarter,
m. m. Alle usikre fund er henført til en "hypotetisk liste", hvor meget
vraggods, der i tidens løb har samlet sig, er blevet anbragt, forhåbentlig
for nu helt at forsvinde fra litteraturen. De nøjagtige meddelelser om ud-
bredelsen og fastsættelsen af korrekte svenske standardbetegnelser for
fuglene vil sikre denne fortegnelse en blivende værdi, og for de fleste
vil også disse forhold stå som det væsentlige. Hvor fremragende og ud-
tømmende end skildringerne er, så vil den mere kritisk indstillede nok
kunne fremkomme med visse anker. Man mærker, at listen er udarbejdet
af feltornithologer og at ingen erfaren systematiker har medarbejdet. Vel-
kendte, for længst anerkendte racer som *Larus fuscus intermedius* og
Larus argentatus omissus er slet ikke medtaget, mens til gengæld rene
synonymer som *Emberiza schoeniclus steinbacheri* anerkendes. Visse racer,
som ikke kan adskilles i naturen, såsom *Buteo buteo* formerne og *Phala-
crocorax carbo* formerne kendes værdige til at få svenske navne, mens
andre, som vil kunne kendes i naturen, f. eks. *Larus fuscus graellsii*, Car-

¹) Den grønlandske Toppet Skallesluger (*Mergus serrator major* Schiøler)
er gennemsnitlig større end den boreale, amerikansk-eurasiske form. Vingelængden for ad. ♂♂: 248—274 (gennemsnit 257.04) mod 238—257 (248.20)
mm, hvortil kommer visse minimale farveforskelle. Selvom det ikke drejer
sig om en videre udpræget race, bør den dog opretholdes, men kan blot
ikke bære navnet *M. s. major*, idet dette navn er præokkuperet af *Mergus
major* Dubois (Planches Color. Ois. Belg. 3, 1860, p. 268 = *Mergus m. mer-
ganser* L.), hvorfor her foreslås **Mergus serrator schiøleri** *nom. nov.* i
stedet.

duelis flammea exilipes o. a. slet ikke får noget svensk navn. Svenske ornithologer, der ikke er fortrolige med de systematiske navne, vil således ikke, som vi på vore ekskursioner, kunne glæde sig over de ynglende Sydlig Ryle (*Calidris alpina schinzii*) og de helt anderledes flokke af Nordlig Ryle (*C. a. alpina*) ude ved fladvandet samtidigt, for listen lader dem ganske i stikken, hvis ikke de vil tale latin! Opfattelsen af formkredsene er lige så lidt konsekvent. *Calidris ruficollis* og *C. minuta* føres sammen (hvilket efter nyere undersøgelser næppe er rigtigt), men *Pluvialis apricaria* og *P. fulva*, som danner et ganske analogt par, holdes adskilte. Også *Carduelis flammea* og *C. hornemanni* holdes adskilte, til trods for at komiteen har haft beviser i hænde på, at de må betragtes som een art. Efter udenlandske literære kilder er endvidere en række forandringer i nomenklaturen foretaget, hvorved denne afviger fra den i den danske liste. Således er *Larus glaucooides* blevet ternær (efter RAND), *Stercorarius longicaudus* binær, Grønlandsfalken kaldes *Falco rusticolus obsoletus* (efter TODD & FRIEDMANN) og meget mere, ændringer som i høj grad er diskutabel og som i hvert fald ref. ikke er indforstået med. Hvad der imidlertid er mere betænkeligt, er, at den overvægt, der er lagt på feltiagttagelser, har medført, at en række udokumentable fund ret kritikløst er medtaget. På basis af en enkelt iagttagelse er arter, som overhovedet aldrig før er truffet i Skandinavien, inkorporeret i listen, således Islands Hvinand, en Stenpikker og endog en Løvsanger, der tilmed er racebestemt(!). Stenpikkeren var i originalmeddelelsen kaldt *Oenanthe deserti atrogularis*, men komiteen har (uden dog at kunne kontrollere individets udseende) nøjedes med at skrive *Oenanthe deserti* subsp. Mon det ikke havde været klogere blot at skrive *Oenanthe* sp. Af den "hypotetiske liste" fremgår det, hvorledes en række former, som var medtaget i tidligere lister, senest i "Våra fåglar i Norden" for blot et par år siden, ved undersøgelse af skindene er blevet ombestemt. Dette vil jo selvsagt være umuligt for fejlagtige iagttagelsers vedkommende, når undtages at iagttageren selv kan indrømme dens usikkerhed (som nu er sket for den eneste svenske iagttagelse af Rosenmåge). Der er ikke engang i teksten redegjort for, om fundet skyldes en iagttagelse eller et tilvejetragt materiale. For den, der er mindre velbevandret i de sjældnere fuglearter, vil dette forårsage stor usikkerhed. På dette punkt afviger listen fra de fleste andre mere officielle fuglelister i Europa og Amerika.

Når listen har fået så lang omtale her, skyldes det, at den for lange tider vil stå som den vigtigste oversigt over svenske fugle og også her i landet vil blive meget benyttet. Det skal derfor gentages, at udbredelses- og trækforholdene er forbilledligt og uhyre nøjagtigt udarbejdede og giver ypperlige oplysninger for den, som søger vejledning om disse forhold. Da det netop er på dette punkt de fleste vil bruge listen, vil den være til megen nytte. Trods den kritik, som her er kommet til orde, må man derfor takke S. O. F. for det initiativ den har taget og det omfattende arbejde der er gjort, og ønske den til lykke med resultatet. F. S.

M. HAMMÆR: Investigations on the Feeding-habits of the House-sparrow (*Passer domesticus*) and the Tree-sparrow (*Passer montanus*). — Danish Review of Game Biology 1, part 2, 1948, p. 1—59, 27 tekstfig.

Spurvenes økonomiske betydning er et vigtigt spørgsmål indenfor den anvendte zoologi og er taget op til behandling i flere lande (jf. D. O. F. T. 39, 1945, p. 219). Herhjemme har Jagtrådets Vildtundersøgelser foretaget en større undersøgelse, hvis resultater nu er blevet publicerede. Gråspurven (*Passer domesticus*), af hvilken 2657 stykkers maveindhold er undersøgt, ernærer sig fortrinsvis af korn, især havre, men i sommertiden fortærer den tillige en hel del insekter, hvormed også ungerne fodres. Gennemsnitligt fortærer en Gråspurv 4.7 kg havre eller 3.9 kg byg om året, men tager samtidig i perioden april—august omkring 23000 insekter. Skaden opvejes således ikke af nytten for denne arts vedkommende. Skovspurven (*Passer montanus*) er derimod en nyttig fugl, som først og fremmest tager ukrudtsfrø og samtidig tager dobbelt så mange insekter som Gråspurven, men kun en tredjedel så meget korn. F. S.

J. L. PETERS: Check-List of Birds of the World, Vol. VI. (259 pp.). — HARVARD UNIVERSITY PRESS, Cambridge Mass. 1948. Pris: 5 dollars.

Denne ganske fortrinlige håndbog indeholder en komplet liste over alverdens fugle og deres udbredelse. Det 6te bind, som lige er udkommet, omfatter alle spættefuglene, ialt 1240 former fordelt på 75 slægter. Der mangler nu blot spurvefuglene, der dog sikkert vil kræve mindst 6 andre bind. For enhver systematisk arbejdende ornitholog er PETERS håndbog et ganske uundværligt værk. Det er langt bedre end sin forgænger, SHARPES "Hand-list" fra 1905, som allerede i starten var forældet, og det forener en fuldt moderne fremstilling af vor viden om systematik, nomenklatur og faunistik med en sjælden omhyggelig og nøjagtig udarbejdelse i alle detalier.

F. S.